TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office 7th and Commercial St., opposite Post Office

Post Office Address: Toveri, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Sulo Syvänen, Alex Sevo, A. N. Koskela, K. E. Heikkinen, Geo. Gratchef.

Phones: Office 365; Editorial Department 832.

Entered as second-class mail matter July 13, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Taaskin kulkeudutaan kohden sotaa

Me emme ole vielä toipuneet viimeisestä sodasta ja kuitenkin on siemenet uutta sotaa varten jo pantu maahan itämään. Mailman kansat ovat joutuneet keskenään taloudelliseen taisteluun, josta kaiken todenmukaisuuden mukaan seurauksena tulee olemaan uusi sota.

Sanomalehtitietojen mukaan on Saksa juuri saanut Hollannilta 150,000,000 kultamarkan lainan ja kuitenkaan ei ole kulunut muuta kuin kaksi kuukautta siitä kun ilmotettiin, että Saksan on mahdoton saada mistään maasta minkäänlaista lainaa. Tästä huolimatta on Saksa nyt saanut alhaisesta rahansa arvosta huolimatta Hollannista lainan ja vielä ylläsitetyn summan kokoisen. Mistä johtuu, että Saksa, vararikkoutunut maa, kykeni nyt Hollannista saamaan näin suuren lainan vastoin kaikkia laskelmia? Se johtui siitä, että Saksan vaatimuksen takana oli koko Britannian pääoman mahti.

Mistä sitten johtuu, että Britannian pääoma on Saksan vaatimusten takana? Siitä seuraavassa joitakin esimerkkejä:

Hamburg-American laivalinja, joka ennen oli puhtaasti saksalaisten omistama, on nyt amerikalainen yhtiö. Tämä linja on kiinteässä kilpailussa Britannian laivalinjojen kanssa ja uhkaa niitten asemaa merikaupassa. Britannian kapitalistit ovat huomanneet vaaran ja ovat siksi lyöttäytyneet yhteistoimintaan Hugo Stinnesin, Saksan "Rockefellerin" kanssa estääkseen amerikalaisen laivaliikenteen nopeata edistymistä Europan vesillä. Stinnes, brittiläisen pääoman avustamana, rakennuttaa parhaillaan uutta laivalinjaa Hamburg-American linjan kanssa kilpailemaan. Ja Britannian kapitalistit taasen toivovat voivansa yhdessä Stinnesin kanssa ajaa pois amerikalaiset laivayhtiöt Europasta ja brittiläisen laivaliikenteen kimpusta. Täten kansojen kauppaelämässä uudelleen ryhmittyminen pakottaa Saksan ja Britannian tekemään keskenään liiton.

Hollanti äskettäin möi öljylähteensä Britannialle kireäksi käyneen taistelun jälkeen Britannian ja Amerikan välillä näitten öljylähteitten omistamisesta. Mesopotamian kysymystä ei ole vieläkään sovittu siitä syystä, että sekä Britannia että Yhdysvallat kumpikin vaativat itselleen omistusta tämän mailman kolkan öljylähteisiin.

Yhdistäkää toisiinsa kilpailu kaupasta valtamerillä öljyn käyttöön laivoissa käyttövoimana ja siihen sitten vielä kysymys öljyn saannista, niin tuloksena on — taistelu. Sitä tulee kestämään kaksi, kolme vuotta. Kukin siihen osaa ottava maa koettaa työntää toisia sivuun. Toisten tappiolle saattamiseksi käytetään kaikkia salaisen diplomatian temppuja. Ja jos tähän kamppailuun osaa ottavat maat eivät rauhallista tietä pysty pääsemään toisistaan selville, niin seurauksena tulee välttämättä olemaan sota. Mailma tulee taaskin piehtaroimaan veressä ja ihmiskunta näkemään kaikkein helvetillisimmän sodankäynnin ja sotakoneiston riehumassa, kamalamman, kuin mitä viime sodassa osattiin edes uneksiakaan kaikista sen ennätyksistä huolimatta.

Kokonaisten kaupunkien väestö saatetaan yhdellä kertaa kaasun käytöllä lähettää autuaitten maille. Aikamme suurinta keksintöä, lentokonetta, tullaan käyttämään tuhoisien taudinsiemenien tiputtamiseen kaupunkiin ja kyläkuntiin, joissa ne yhden yökauden kuluessa saastuttavat ja tappavat kymmeniä tuhansia ihmisiä. Katsahtaessamme tulevaisuuteen emme voi muuta kuin ihmetellä sitä, mahtoiko miljoonia vuosia sitten raakalais-ihminen kohden sivistystä silmäilessään mielessään ajatella jotakin tällaista. Tätäkö varten ihmissuku tuli aarniometsien puista pois, kulki rämeiköiltä lakeuksille ja voitti metsien villielämän? Tätäkö varten kylät rakennettiin ja kaupungit perustettiin? Tätäkö varten mahtava mailman sivistys nousi? Tätäkö varten orjuuden taakan alla työväestö kesti vuosituhansia, vuoti verta ja kaatui? Tätä tarkotustako varten tieteen tulokset saavutettiin?

Amerikan työväenluokan tulee olla varuillaan, että sitä ei vielä kerran lähetetä hävittämään ja tappamaan. Työväestön on kannettava sodan taakka sekä veressä että taloudellisesti. Työväestön on loppukädessä päätettävä tuleeko vielä olemaan sotia vai eikö. Voidakseen tästä päättää tulee työväestön kehittää itseään vastaavalle asteelle. Pelkät sanat ja päätökset eivät estä sotia puhkeamasta — siitä likeinen menneisyys on antanut liiaksikin verisen kokemuksen. Vain joukkojen toiminta on se, joka tässä suhteessa jotakin merkitsee, eikä sanat. Voidakseen estää sotia puhkeamasta on työläisten järjestyttävä. Se tarvitsee järjestöä, jossa kaikki laajat voimat kerätään yhteen ja yhdistetään yhdeksi ainoaksi tahdoksi ja yhdeksi vastustamattomaksi yhteiskunnalliseksi voimaksi. Järjestön ulkonainen muoto ei tässä ole pääasia, vaan henki, joka sitä pitää koossa. Aivan kuten hiekkajyviä ja yksinäisiä kiviä sementti pitää koossa ja muodostaa suuren petoonilohkareen tulee työläisyksikköjen liittyä yhteen ja muodostaa työväenliikkeen. Sen tulee olla niin voimakkaasti yhteen sementillä valettuna, että se kestää kaikki hyökkäykset ja valtaa ja voittaa kaikki sen tiellä olevat vastukset. — The Voice of Labor.

NYKYINEN JÄRJESTELMÄ JA FARMARIT

Eräässä rautatieyhtiöiden julkaisussa kerrotaan seuraava tapaus, joka on omiaan osottamaan erittäin räikeässä muodossa yhden syyn siihen, miksi elämänkustannukset n. k. laskuaikoina aina pysyttelevät niin korkealla, että on mahdoton edes ajatellakaan tuottajan pystyvän ostamaan tuotteensa arvon toisia tavaroita.

Tällaiset asiat tavallisuudessa pysyvät kapitalistien salaisuutena ja tulevat ilmi vain vahingossa. Tässäkin ovat rautatiekapitalistit lähteneet todistamaan että syy korkeihin hintoihin ei ole korkeissa rahtikustannuksissa, mutta kun he samalla paljastavat koko asian kaikessa alastomuudessaan, niin eivät he käsitä sitä, että he samalla tuomitsevat koko järjestelmän.

Muuan texasilainen maanviljelijä kasvatti pääkaalia. Onnistuttuaan saamaan sen kaupaksi lähetti hän sitä tonnin Chicagoon. Tästä tonnista maksettiin hänelle — seitsemän dollaria!

Rautatierahti maksoi $26.30.

Välittäjät, tukkukauppias ja vähittäismyyjät saivat osakseen $106.40.

Kuluttajat saivat siis maksaa tästä tonnista pääkaalia $139.70.

Muistakaamme että maanviljelijä, tuottaja, sai $7.00.

Kun nyt maanviljelijä tarvitsee tavaraa, ja hän tarvitsee varmasti, sillä jollei hän tarvitsisi, ei hän myisi tuota tonnia pääkaalia — hän myy sen siksi, että hänen täytyy vaihtaa se muuhun tavaraan — niin täytyy hänen maksaa kaksikymmentä kertaa enemmän kuin sai tuosta tonnista pääkaalia. Hänen täytyy myydä kaksikymmentä tonnia voidakseen ostaa yhden tonnin takasin.

Ei todellakaan jaksa käsittää, miksi juuri maanviljelijät ovat nykyisen järjestelmän vankin tuki ja turva.

TAISTELU TAANTUMUKSELLISISSA JÄRJESTÖISSÄ

Mutta taistelua "työväen ylimystöä" vastaan me käymme työväen joukkojen nimessä ja saadaksemme joukot puolellemme; taistelua opportunistisia ja sosialishovinistisia johtajia vastaan me käymme saadaksemme työväenluokan puolellemme. Olisi typerää unohtaa tämä mitä alkeellisin ja mitä silmiinpistävin totuus. Mutta juuri tuollaisen typeryyden tekevät saksalaiset "vasemmisto"-kommunistit, jotka ammattiliittojen johtoklikin taantumuksellisuudesta ja vastavallankumouksellisuudesta tekevät johtopäätöksen: ...eroon ammattiliitoista!! jätettävä toiminta niissä!! luomaan uusia keksittyjä työväenjärjestöjen muotoja!! Tämä on sellaista anteeksiantamatonta typeryyttä, joka merkitsee suurinta palvelusta, minkä kommunistit voivat tehdä porvaristolle. Sillä Venäjän menshevikit samoin kuin kaikki opportunistiset, sosiali-shovinistiset, kautskylaiset ammattiliittojen johtajat eivät ole muuta kuin "porvariston asiamiehiä työväenliikkeessä" (kuten me aina olemme sanoneet menshevikeistä). taikka "kapitalistiluokan työläisluutnantteja" (labor lieutenants of the capitalist class), — kuten aivan oikein lausuvat Daniel de Leonin kannattajat Amerikassa. Olla työskentelemättä taantumuksellisissa ammattiliitoissa, merkitsee kehittymättömien tai takapajuisten työläisjoukkojen jättämistä taantumuksellisten johtajien, porvariston asiamiesten, työläis-aristokraattien eli "porvarillistuneitten työläisten" (Engels v. 1852 kirjeessään Marxille englantilaisista työläisistä) vaikutuksen alaisiksi.

Juuri järjestön 'teoria' kumouksellisten pysymisestä poissa osottaa havainnollisimmin, kuinka kevytmielisesti nämä "vasemmisto"-kommunistit suhtautuvat kysymykseen 'joukkoihin' vaikuttamisesta, kuinka he väärinkäyttävät kiivailuaan "joukoista". Voidakseen auttaa "joukkoja" ja vallottaa "joukkojen" myötätunto ja kannatus, ei saa kavahtaa vaikeuksia, ei säikkyä vastuksia, esteitä, loukkauksia, vainoa "johtajien" taholta (jotka, ollen opportunisteja, sosiali-shovinisteja, useimmassa tapauksessa ovat joko suoraan tahi välillisesti yhteydessä porvariston ja poliisin kanssa), vaan on välttämättömästi työskenneltävä siellä, missä on joukot. Pitää pystyä uhraamaan kaikki, voittamaan suurimmatkin esteet, voidakseen järjestelmällisesti, sitkeästi, itsepintaisesti, kärsivällisesti propageerata ja agiteerata juuri niissä laitoksissa, yhdistyksissä ja liitoissa, olivatpa ne vaikka kuinka taantumuksellisia, joissa vaan on proletaarisia tai puoliproletaarisia joukkoja. — Lenin.

TOVERIN TOIMITUS

Toverin johtokunta viime sunnuntaina pitämässään kokouksessa määräsi yleisäänestyksellä jäsenysten omistajain kesken ehdokkaiksi Toverin vastaavan toimittajan vaalissa toverit K. E. Heikkisen ja Geo. Gratchefin. Siihen saakka, kunnes vaali on toimitettu valitsi johtokunta väliaikaiseksi päätoimittajaksi Geo. Gratchefin.

Tällaiseen ratkaisuun pakotti johtokunnan se seikka, että vaikka päätoimittajan paikka on kerran toisensa perään julistettu avonaiseksi, ei ole ilmennyt ketään sellaista hakijaa, jonka johtokunta olisi katsonut päteväksi nykyisissä oloissa vastaavan tointa hoitamaan.

— Ranskan entinen rahaministeri Joseph Caillaux, joka vangittiin sodan aikana ja jota syytettiin isänmaan petturuudesta siksi että sanottiin hänen koettaneen saada aikaan rauha jo v. 1916, puhuu sotakustannusten maksamisesta seuraavaa:

"Tämän seikan ymmärtää paremmin, kun ottaa huomioon että työväestön täytyy vuosittain koota tälle Moolokille lähes kaksikymmentä biljoonaa dollaria ennenkuin se voi saada itselleen senttiäkään. Miettikääpäs tätä.

Jos joku olisi jotakin tällaista ennustanut muutama vuosi sitten, olisi häntä sanottu hulluksi. Muta ketä voi nyt sanoa hulluksi? Työläisiäkö?

Työväestö, koko laaja tuottajain joukko, on joutunut ahdistukseen, jota sen on mahdoton pitempää aikaa kestää. Sen täytyy maksaa pienelle ylimysjoukolle vuosittain kaksikymmentä biljoonaa dollaria. Miksi?

Siksi, että sen kahleet ovat niin raskaat, ettei se voi niistä äkkiä vapautua."

— Yhdysvaltain valtiovelat — päälle sen, minkä muut vallat ovat sille velkaa — ovat noin 25 biljoonaa, tai yksi kymmenesosa maan kansallisrikkauksista. Ranskan ja Englannin valtiovelat ovat lähelle puolta kunkin maan kansallisrikkauksista.

Yksistään korkoihin täytyy maamme kuluttaa joka vuoksi yksi biljoona dollaria. Se on enemmän kuin kaikki hallituksemme menot yhteensä ennen vuotta 1890.

Ja se kai on myöskin omiaan todistamaan "kapitalismin etevämmyyttä".

— Ennemmin on kerrottu, että Intian passiivista vapausliikettä johtaa Gandhin. Nyt ilmoitetaan ulkomailta, että "natsionalistien äärimäinen siipi varustautuu aseelliseen toimintaan. Tämä, Ali-veljesten johtama ryhmä pitää varmana, että Englannin hallitus ryhtyy väkivaltaisiin toimenpiteisiin Gandhin liikettä vastaan, ja silloin aikovat he aloittaa aseellisen vallankumouksen."

YHTEISKUNNALLISIA JA VALTIOLLISIA VIRTAUKSIA ULKOMAILLA

Kolmannen Internationalen kongressi

Selostuksia eri maista.

Kommunistisen Internationalen seitsemännessä istunnossa piti puheen Belgian puolueen vasemmistosivustan edustaja, lausuen m. m. "Toisen internationalen johtajat ovat päävihollisiamme. Varsinkin Vanderwelde on osoittanut tämän, kun hän oikeusministerinä kaikin hallituksen vainokeinoin on käyttänyt niitä kommunistien vainoamiseen.

Huysmanns ahdistaa parlamentissa sekä Neuvosto-Venäjää, että kommunistista internationalea. De Brunken levittelee väärennettyjä valokuvia Neuvosto-Venäjästä. Belgian kommunistit uskovat vahvasti pikaiseen voittoonsa. Wanderwelde on eräässä tilaisuudessa lausunut, että että sota on tuhonnut työläisten kaikki ihanteet. Mutta Belgian työläiset ovat kyllin vallankumouksellisia osoittaakseen Wanderweldelle päinvastaista."

Jugoslawian sosialistisen puolueen puheenjohtaja selitti, että Jugoslawian kommunistinen puolue on eronnut sosialistisesta puolueesta. Itävalta-Unkarin romahduksen jälkeen on Serbian porvaristo saanut sangen rikkaan perinnön. Serbian sosialistinen puolue on sitävastoin saanut lahjaksi itävaltalais-unkarilaisen opportunismin. Vallankumoukselliset ainekset ovat puolueessa aloittaneet katkeran taistelun kompromissiseppoja vastaan, joilla puolueessa oli ylivalta. Puolue ei kammoksunut eroittaa puolueesta vanhoja kokeneita vallankumouksellisia, jotka osoittivat lähentymistä kommunismiin.

Kolarow selitti Bulgarian kommunistisen puolueen nimessä, että se kannatti toimeenpanevan komitean päätöstä Italian, Ranskan, Tshekko-Slowakian ja Saksan asioista. Kolarow vaati varmaa kannanottoa imperialistisiin maihin nähden.

Keskustelua Trotskijn alustuksesta yleismaailmallisesta tilanteesta on jatkettu edelleen. Brandt Puolassa arvosteli alustusta, joka hänen mielestänsä ei kyllin laajasti kosketellut finanssikysymyksiä ja viittasi Brusselin konfenssiin kuinka porvarilliset valtiot valmistelevat hyökkäystä työväenluokkaa vastaan. Työläisten puolustuksesta täytyy tulla todellinen taistelu. Tehtävämme ei ole siinä, että ennenkaikkea osoitamme vallankumouksen välttämättömyyden, vaan meidän tulee toimia myöskin sen hyväksi. Siitä syystä oli hän iloinen että alustajana oli punaisen armeijan päällikkö. Se on todistuksena siitä, ettei vallankumous toteudu vain tilaston avulla.

Poaany Unkarissa arveli, että teeseissä pannaan liian suurta painoa tulevalle maailmansodalle ja ylimenokaudelle, sen sijaan että olisi pysytty nykyisessä pulassa. Me näemme selvästi nykyisen pulan seurakuset ja panemme huomiota varsinkin kahteen tapahtumaan: maaliskuun tapauksiin Saksassa ja Englannin kaivostyöläisten lakkoon. Hän ehdotti eräisiin teeseihin nähden muutosehdotusta. Ehdotuksessa huomautetaan, että työläisten puolustustaistelu nyt enemmän ja ennemmin saisi poliittisen luonteen, sen johdosta että porvaris-yhteiskunta yhä kiivaammin yrittää väkivallalla nujertaa työläisten järjestöt. — TUT.

Henri Barbusse ja kommunistivainot

Maailmankuulu kirjailija Henri Barbusse on "L'Humaniten" viimeisessä numerossa julaissut kauniin ja tulisen kirjoituksen, sen johdosta, että Ranskan hallitus uusilla salaisilla laeilla ja työläisvainoilla aikoo tukahuttaa Ranskan työväenliikkeen. Hän kirjoittaa m.m.: "Meidät tahdotaan saada vaikenemaan. Tahdotaan kertakaikkiaan antaa nylkyreille lakkaamatonta riemua niiden tuhoista, jotka puhuvat niin selvästi, että heitä on pakko kuunnella ja ymmärtää.

Ajatuksen vapausko, s. o. puhumisen, kirjoittamisen ja keskustelemisen vapausko on kysymyksessä? Siitä ei ole enää kysymystä. Kuka virallisten tasavaltalaisten joukosta muistaa vielä tasavaltalaisen peruskirjan muinoin antamat opetukset? Nuo julistukset ovat häipyneet unhoon, kuten verukkeet ja harhaluulot, joita ne olivat. Tuskin ne olivat ensinnäkään kunniassa, kuten Trikolorin kolme suurta tunnussanaa: vapaus, veljeys ja tasa-arvoisuus. Nyt ovat nuo joutuneet muodista pois. V. 1921 ei enää huolita verhota julkisesti demokraattisella korurihkamalla meitä hallitsevaa vanhaa taantumuksellista hallitusta.

V. 1921 tulee laista eräänlainen vaimentamiskone. Koko oikeuden koneisto pannaan liikkeelle kirjailijoita, puhujia ja sanomalehtimiehiä vastaan, ne jotka edustavat niiden mielipiteestä poikkeavaa mieltä, jotka tuomareita ohjaavat. Kurinpitoistuin, vankikoppi, täydellinen ja täydellisyyteen kohotettu sorto-ovat uudenaikaisen sivistyksen mukaisia. Pelätään päästää ilmoille totuuksia keskusteluista, että niistä ei syntyisi samaan aikaan jotain toista totuutta. Tämä koneellistutettu menettelytapa jatkuu salassa, jossa jo toimivat kansallisen elämän rattaat: diplomatia, joka synnyttää sotia, poliisi, joka sepustelee salaliittoja ja suuret finanssiyhtymät, jotka kaiken panevat alulle.

Teidät kaikki oppositiososialistit (se on huomattava), jotka yritätte jälleen saattaa järjestystä eläviin olioihin, alottamalla luovun työn perusteista; vallankumoukselliset syndikalistit, jotka puolustatte riistettyä riistäjää vastaan, ettekä molempia samalla kerralla; teidät kaikki kunnon inehmot ja rehelliset vakaumukset, jotka sodan suuret onnettomuudet ovat täyttäneet välttämättömällä tarpeella työskennellä raunioissa kuolemassa kulkevan ihmiskunnan pelastamiseksi; entiset sotilaat, joilla on ollut kunnia ja arvo elättää myöten ja vastoin koko sitä muistoa, joka vaati kärsimyksenne, herättää ja idättää sydämissä tuota leppymätöntä, loppumatonta seuralaista: "Kenen puolesta taistelet?" ja ymmärtää sitä kunnes tahtonne päätti "julistaa sodan sadalle"; kaikki teidät: opiskelevat, nuoriso ja naiset, jotka vihdoinkin niin kauan häilyneet tietonne ja tunteenne ohjasitte järjen poluille; teidät kaikki, jotka olojen pakosta kerääntynyitte enemmän tai vähemmän kiinteämmin kommunismin asian ympärille; teidät kaikki, jotka järkevinä, ajattelevina ja päättäväisinä nojaudutte nykyiseen polveen — teidät tahdotaan julistaa pannaan, aidata teidät piikkilanka aitojen sisäpuolelle, ampua kuula jokaisen kalloa kohden, joka sukeltaa joukostanne esiin.

Olemme joutuneet taasen piiritystilaan ja ilmiantojen aikoihin, jolloin ainoa virallinen sana "tappioista" vastasi ihmeellisesti kaikkea ja oikeutti kaikki ilkityöt. Me olemme joutuneet aikoihin, jolloin sotatuomioistuimet syntyivät ja tuomitsivat tuomareita.

Voisi loppumattomiin syytellä kyynillisyydestä ja teeskentelystä, jotka moisen lakitekstin (uuden työväen kuristuslain. Suom. huom.) vihkijätkin tunnustavat. Olisi kaunista pilaa alleviivata sitä naurettavaa ristiriitaa, joka leimaa liberialismin julistuksilla niitä inhoittavia miehiä, jotka tällä hetkellä ovat Ranskan johdossa. Voisipa vetää siitä iskevän todistuskappaleen reformistista teoriaa vastaan: kas siinä tarve, johon valmistautuu Ranskan tasavalta 50 vuotisen kehityksen jälkeen, jonka kulkua ei kukaan uskalla vielä lajitella.

Me sanomme yksinkertaisesti, että tämä laki tulee liian myöhään.

Kapina-ajatus on kasvanut kyllin voimakkaaksi ja vastaisuus vahvistaa sitä: sekä se, mikä tehdään sen hyväksi, että se, mikä tehdään sitä vastaan. Se olemus on oikea, terveellinen ja siveellinen ja vastaa inhimillistä pyrkimystä. Jos ajatuksemme pengotaan, kuten pöytälaatikkomme, jos etsitään sen syntyjä syviä, joka meistä teki kapitalistisen järjestelmän kiivaat vastustajat, on löydettävissä vain oikeuden rakkaus, elämän uurastusten kunnioitus ja järjellinen ja tasasuhtainen käsitys kollektiivisesta hallitsemisesta. Aatteemme on oikea olemukseltaan ja sitä ovat koetelleet miltei joka päivä toisiaan seuranneet tapahtumat, niin yleiset kurjuudet kuin lain, poliisin ja tuomareitten vainotkin.

Vallassaoleva luokka alleviivaa nyt lopullisesti, jottei kukaan siitä jäisi tietämättömäksi luokkataistelun periaatetta. Tämä halveksitun ja raaan voiman rikkoma ilmaus, joka olisi katoamaton häpeä Ranskalle, jos se todellakin lähtisi Ranskasta, kerää puolellemme miehiä, joiden oikeudentunto oli vielä passiivinen, käden ja hengen työläisiä, jotka sulkivat vielä silmänsä selviön edessä ja vieroksuivat sitä.

Todetkaamme lempeästi tämä uusi, kansainvälisen taistelun valppaus — jota me olimme aavistelleet — jonka lopusta ei voi olla epäilystä. Tulkoon laki voimaan sellaisena kuin se on, tai muodollisine parannuksineen, jotka riittävät tyydyttämään parlamenttiemme kainoutta, me jatkamme propakandaamme kansan keskuudessa. Me näytämme sille, että me elämme anarkian aikakaudella, jolloin etuoikeus laatii lain ja laki rakentaa etuoikeuden ja siinä on sen kehityksen juoksu. Me tarraudumme itsepäisemmin kuin milloinkaan ennen tähän pyhään tehtävään muuttaa tietämättömyys vihaksi ja tehdä jokaisesta vakaumuksesta ase." — TUT.

KAPITALISMI YHDYSVALLOISSA HISTORIALLISESSA KÄÄNNEKOHDASSA

Republikaanipuolueen saadessa kaikki tärkeimmät hallinto-orgaanit käsiinsä viime maaliskuussa, julisti sen tärkeimpään asemaan tullut edustaja, presidentti Harding, virkaanastumispuheessaan: **"Enemmän liikemenettelyä hallituksessa, vähemmän hallitusta liike-elämässä!"**

Suurpolitikoitsijan ohjelmapuheen yhteydessä tämä lausunto tuntui aikoinaan pelkältä korulauseelta, johon silloin ei osattu sen suurempaa huomiota kiinnittää, mutta viimeaikaiset kokemukset, tapausten kulku ja tapa, millä Yhdysvaltain liike-elämää on johdonmukaisesti johdettu, osottavat että tuo lausunto oli iskulause, joka elävästi tulkitsee Yhdysvaltain kasaantuneen rahapääoman yhä selväpiirteisemmäksi käyvää kulkeutumista kohden kapitalismin uutta muotoa, jota tavallisesti on totuttu nimittämään **valtiokapitalismiksi.**

Tuo lausunto on merkille pantava siitäkin syystä, että siinä lyhyessä ja nasevassa muodossa tulkitaan valtiokapitalismin todellinen luonne. "Enemmän liikemenettelyä hallituksessa, vähemmän hallitusta liike-elämässä" merkitsee kasaantuneen rahapääoman pettämättömästi viime aikoina esittämien vaatimusten ja toimenpiteitten valossa **hallitus tukemaan ja vastuunalaisuuteen suurliikkeistä ja niitten menestyksestä, hallituksen sormet irti suurliikkeitten omistuksesta ja niitten keräämistä voitoista.**

Sodan ja sitä lähinnä seuranneen ajanjakson aikana tuli elävästi esiin nykyisen trustiutuneen tuotanto- ja liike-eläämn anarkia ja sen seuraukset ovat olleet niin laajakantoiset ja tuhoisat, että niistä selviytyminen ilman suurisuuntaisia ja perinpohjaisia muutoksia on mahdotonta. Kasaantuneen rahapääoman valtijaat ovat itse tämän seikan kokeneet ja kun edessä on vain kaksi valintaa: joko yhä suuremmaksi kasvavan tuotantoelämän anarkiasta johtuva kaaostila, josta vakavana varotuksena ovat Europan maat ja niitten edessä oleva punainen peikko, tai valtiolaitoksen, heidän oman hallituksensa, kaikkine mahtavine apulähteineen liike-elämän johtoon sitominen, on kasaantunut rahapääoma keskittänyt kaiken energiansa saattaakseen viimeksi mainitun heidän asioitaan tässä suhteessa ajamaan heille mahdollisimman edullisella tavalla.

Erikoisella huolella valitsi kasaantunut rahapääoma edustajansa hallitukseen ja sen ja Wall kadun edustajien välinen yhteistoiminta on jo nyt tuottanut tuloksia, joista saattaa vetää johtopäätöksiä kehityksen vastaisesta kulusta.

Jo viime vuonna kun sodan aikuisen tuotantoelämän anarkia liike-elämässä nostatti ensimäiset mahtavat ristiaallot turvautui kasaantunut rahapääoma kansalliseen hallitukseen pelastaakseen suurteollisuuden harjottajat ja vientiyhtiöt niitä uhanneesta perikadosta. Silloin olivat asiat jo niin kireällä, että suuria romahduksia näytti mahdottomalta välttää. Kasaantunut raha pääoma kiirehti silloin väliin. Se antoi hallitukselle määräyksen rientää apuun. Reservipankkilaitos ryhtyi nopeasti toimenpiteisiin, lopetti pientuottajilta ja maanviljelijöiltä luoton saannin ja keskitti koko kansallisen luoton suurteollisuuden harjottajien ja vientikauppiaitten taakse, mikä nämä pelasti edellisten tappioksi.

Tilanne ei kuitenkaan korjaantunut tästä kuin hetkellisesti. Kasaantunut rahapääoma oli kylläkin mahdollisimman hyvin koettanut kiirehtiä turvaamaan itseään Europan saataviensa perimiseen nähden. Kaikki mahdolliset tappiot on se sälyttänyt hallituksen ja sen kautta Yhdysvaltain kansan kärsittäväksi, mutta siitäkään huolimatta ei mailman liike-elämä ole voinut nousta kaaostilasta. Teollisuus ei ole kyennyt elpymään ja maasta viennissä on kilpailussa kärsitty tappioita tolsensa jälkeen. Teollisuus on lamassa ja työttömyyden seuraukset voivat käydä pelottaviksi. On käynyt selvioksi, että trustiutuneenakaan tuotantoelämä tulee enää toimeen ilman hallituksen vakinaista apua. Kasaantuneen rahapääoman tehtäväksi on niinmuodoin tullut kytkeä hallitus vastuunalaisuuteen maan liike-elämästä, trustien menestyksestä. Tätä kytkemistä toimitetaan parhaillaan ja siinä raharuhtinaat tarkoin pitävät huolta siitä, että hallitus tulee saamaan tarpeeksi vastuunalaisuutta, mutta samalla tarkoin pysymään irti tuotantolaitosten omistuksesta ja niitten yksityiskohtaisemmasta hoidosta ja johdosta, minkä tehtävän kasaantunut rahapääoma katsoo yksityismonopoolikseen.

Tyypillisenä esimerkkinä kasaantuneen rahapääoman pyrkimyksistä mainittakoon rautatiekysymys, jonka